

Dosarul nr. 2r-406/23
2-20140897-01-2r-26092023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. L. Ciubotaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, V. Cotorobai, M. Anton)

D E C I Z I E

14 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:

Președinte, judecător

Judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos

Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de Busuioc Vladislav, reprezentat de avocatul Babenco Borislav,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Lazar Feodor împotriva lui Busuioc Vladislav cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 22 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de repunere în termen a apelului depusă de Busuioc Vladislav, reprezentat de avocatul Babenco Borislav și s-a restituit cererea de apel ca fiind depusă în afara termenului legal,

c o n s t a t ă :

La 10 noiembrie 2020, Lazar Feodor a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Busuioc Vladislav cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 06 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Lazar Feodor.

S-a încasat de la Busuioc Vladislav în beneficiul lui Lazar Feodor suma de 408 500 de dolari SUA și 60 000 de euro cu titlu de împrumut, suma de 13 729,51 de dolari SUA și 2 016,57 de euro, cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 01 iunie 2020 – 01 noiembrie 2020 echivalentul în lei moldovenești conform cursului valutar al BNM cu titlu executării hotărârii, suma de 25 000 de lei cu titlu de taxă de stat și suma de 5 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În rest, acțiunea a fost respinsă.

La 15 martie 2023, Busuioc Vladislav, reprezentat de avocatul Babenco Borislav, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 06 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând totodată repunerea în termen a apelului (f. d. 50-52).

Prin încheierea din 22 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de repunere în termen a apelului depus de Busuioc Vladislav, reprezentat de

avocatul Babenco Borislav și s-a restituit cererea de apel ca fiind depusă în afara termenului legal.

La 14 august 2023, Busuioc Vladislav, reprezentat de avocatul Babenco Borislav, a declarat recurs împotriva încheierii din 22 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii cu repunerea în termen a cererii de apel.

În motivarea recursului, a invocat că este stabilit cu traiul în România și nu primește corespondența din Republica Moldova.

De asemenea, a menționat că despre emiterea hotărârii din 06 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru a aflat din explicațiile Inspectoratului de Poliție Buiucani la 19 februarie 2023 și astfel a fost în imposibilitate de a contesta în termen hotărârea primei instanțe.

A specificat că apelul poate fi repus în termen și considerat ca fiind depus în interiorul termenului prevăzut de lege.

La fel, a relevat că instanța de apel a constatat că a fost informat despre cererea de chemare în judecată depusă de Lazar Feodor de la reprezentantul său, Cuprianov Iurie.

Recurentul a susținut că, Cuprianov Iurie nu este avocat și nici nu are procură în vederea reprezentării intereselor sale și astfel nu putea și nu a avut posibilitatea de a-l informa cu privire la data, ora și locul examinării cauzei.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele dosarului rezultă că copia încheierii recurate a fost expediată în adresa părților la 31 iulie 2023, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică (f. d. 86).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 14 august 2023, prin intermediul poștei electronice în termenul legal.

La 17 octombrie 2023, Lazar Feodor a depus referință la recursul declarat de Busuioc Vladislav, prin care a solicitat să fie respins și menținută încheierea contestată.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul împotriva încheierilor contestate urmează a fi admis din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că la 10 noiembrie 2020, Lazar Feodor a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Busuioc Vladislav cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată, iar la 06 iulie 2021, a fost pronunțat dispozitivul hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Totodată, din materialele cauzei rezultă că la pronunțarea dispozitivului hotărârii primei instanțe, Busuioc Vladislav nu a fost prezent, înștiințarea expediată de prima instanță referitor la data, ora și locul ședinței de judecată, a fost restituită cu mențiunea ”nereclamat” (f. d. 28).

La fel, a fost dispusă citarea publică a lui Busuioc Vladislav prin intermediul Monitorului Oficial nr. 122-128 din 21 mai 2021, la ultimele domiciliu cunoscute ale acestuia - XXXXX și XXXXX (f. d. 39).

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Legislația procesuală reglementează posibilitatea repunerii în termen la îndeplinirea unui act de procedură, la caz – exercitarea căii de atac apelul prin formularea unei cereri în acest sens, ceea ce a și fost realizat de Busuioc Vladislav.

La 15 martie 2023, Busuioc Vladislav, reprezentat de avocatul Babenco Borislav, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 06 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând totodată repunerea în termen a apelului (f. d. 50-52).

Întru justificarea omiterii termenului de declarare a apelului, Busuioc Vladislav a invocat faptul că este stabilit cu traiul în România și nu primește corespondența din Republica Moldova, iar despre emiterea hotărârii din 06 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru a aflat când a traversat frontiera de stat a Republicii Moldova și a dat explicații Inspectoratului de Poliție Buiucani la 19 februarie 2023.

Prin încheierea din 22 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de repunere în termen a apelului depusă de Busuioc Vladislav, reprezentat de avocatul Babenco Borislav și s-a restituit cererea de apel ca fiind depusă în afara termenului legal.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că soluția instanței de apel de respingere a cererii privind repunerea în termenul de declarare a apelului și de restituire a cererii de apel depuse de Busuioc Vladislav, reprezentat de avocatul Babenco Borislav împotriva hotărârii din 06 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, ca fiind în afara termenului de legal de declarare a apelului, nu poate fi menținută, din următoarele considerente.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție stabilește că instanța de apel nu s-a expus asupra argumentelor invocate de Busuioc Vladislav în susținerea solicitării de repunere în termen a apelului și a omis să dea apreciere înscrisurilor anexate la cererea de repunere în termen.

Totodată Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că la materialele dosarului lipsesc probe care ar indica că Busuioc Vladislav ar fi cunoscut despre data pronunțării dispozitivului hotărârii din 06 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Cu referire la constatarea instanței de apel la faptul că Busuioc Vladislav a fost înștiințat referitor la data, ora și locul ședinței de judecată a instanței de fond prin intermediul reprezentantului Cuprianov Iurii, Completul de judecată relevă că concluzia instanței de apel în acest sens nu poate fi reținută.

Asfel, după cum rezultă din materialele cauzei, prin hotărârea din 03 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău, s-a intentat procesul de insolvență față de SRL „Expres-Aero”, iar în calitate de administrator al insolvenței SRL „Expres-Aero” a fost numit Cuprianov Iurii (f. d. 34).

Deci, Cuprianov Iurii a fost desemnat de către instanța de insolvență în calitate de administrator al SRL „Expres-Aero” și astfel nu poate fi considerat ca fiind și reprezentantul lui Busuioc Vladislav.

Având în vedere cele menționate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră pripită soluția Curții de Apel Chișinău privind respingerea cererii cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și restituirea acestuia ca fiind depus în afara termenului legal, făcând trimitere la faptul că termenul de contestare a hotărârii primei instanțe a expirat, apelantul nevalorificându-și drepturile.

Instanța de apel nu a stabilit cu certitudine dacă instanța de fond a întreprins toate măsurile de citare a lui Busuioc Vladislav referitor la data, ora și locul ședinței de judecată și respectiv faptul dacă în acest mod apelantului nu i-au fost încălcate drepturile procedurale.

Or, dreptul la o cale de atac trebuie să se exercite din momentul în care părțile interesate pot cunoaște efectiv despre hotărârea judecătorească pronunțată.

În caz contrar, curțile și tribunalele ar putea, prin întârzierea notificării hotărârii lor, să scurteze substanțial termenele căilor de atac sau chiar să facă imposibilă introducerea unei căi de atac. Notificarea, ca act de comunicare între organul jurisdicțional și părți, servește la aducerea la cunoștință a hotărârii instanței, precum și a temeiurilor care o motivează, pentru a permite părților, dacă este cazul, să formuleze o cale de atac (Miragall Escolano și alții împotriva Spaniei, pct. 37).

În circumstanțele constatate și ținând cont de prevederile normelor citate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că instanța de apel urma să examineze cererea apelantului cu privire la repunerea în termenul de contestare a hotărârii prin prisma respectării drepturilor apelantului de către prima instanță, dacă a fost sau nu lipsit de posibilitatea de a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime, și dacă omisiunea primei instanțe de citare pentru ședința de judecată, este de natură să influențeze soluția instanței de apel în privința repunerii în termen.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a stabilit în mod cert încălcarea normelor de drept procedural de către instanța de apel la emiterea încheierii contestate, în scopul respectării dreptului recurentului la un proces echitabil, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa încheierea din 22 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău și a trimite cauza în instanța de apel la etapa primirii cererii de apel, în același complet de judecată.

În conformitate cu art. 427 lit. b) art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Busuioc Vladislav, reprezentat de avocatul Babenco Borislav.

Se casează încheierea din 22 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă Lazar Feodor împotriva lui Busuioc Vladislav cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată și se trimite cauza la Curtea de Apel Chișinău la etapa primirii cererii de apel, în același complet de judecată.

Decizia nu se spune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Aliona Donos

Mariana Ursachi